

урок 50. *Правила графічних скорочень слів*

Завдання: опрацювати тему, написати опорний конспект у робочий зошит (стор 130 - 131 О.Заболотний Українська мова Рівень стандарту 10 клас; стор 154-156 О. Глазова Українська мова Рівень стандарту 10 клас), виконайте вправи, надішліть якісне(змогла прочитати) фото виконаного завдання на мою електронну пошту

ТЕМА

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ. СКОРОЧЕННЯ СЛІВ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ - ознайомитися!!!!

Типи графічних скорочень

Графічні скорочення поділяють на кілька типів:

- 1) **крапкові:** м. (місто), р.(рік);
- 2) **дефісні:** р-н (район), вид-во (видавництво);
- 3) **дробові:** а/с (абонентська скринька), в/ч (військова частина);
- 4) **курсивні:** на позначення фізичних величин, валют та ін. (лише після цифрових назв) - 45 т, 250 грн (крапка не ставиться);
- 5) **комбіновані:** півд.– східн.

У ділових паперах можна **використовувати лише загально-нормативні** графічні скорочення, не перевантажуючи ними текст. Необхідно дотримуватися правил їх творення і оформлення.

Не можна скорочувати:

1. **псевдоніми** (не Мирний, а Панас Мирний, не Л. Українка, а Леся Українка);
2. **подвійні прізвища** (не К.-Карий, а Карпенко-Карий, не Г.-Артемівський, а Гулак-Артемівський);
3. **слова на голосну**, якщо вона не початкова в слові (наприклад, **о.** – острів), і на **ь**: Наприклад, слово спеціальний може бути скорочене: *спец., спеціальн.*

Правила скорочування слів

- 1) При збігу двох однакових приголосних скорочення треба робити після першого приголосного: *карданний вал – кардан. вал.*

2) За збігом двох і більше приголосних скорочення можна робити як після першого, так і після останнього приголосного: *невід'ємний* – *невід'єм.*, *невід'ємн.*

3) Скорочення у множині типу роки, томи записують двома першими літерами: *рр.*, *тт.*

4) Скорочуючи словосполучення, зберігають написання великих та малих літер, дефісів: *Південно-Західна залізниця* – *Півд.-західн. залізниця.*

5) На місці скорочення ставлять крапку: *обл. (область), п. (пункт).*

6) У одному тексті треба вживати скорочення лише в одній формі.

Наприклад, скорочення слова товариш має бути вжито або у формі т., або в формі тов.

Таким чином, лексичні й графічні скорочення, якщо ними правильно користуватися, виконують дуже важливу функцію – допомагають створювати стислий, лаконічний текст без втрат інформаційного наповнення.

ВПРАВА 1. Розшифруйте абрєвіатури та графічні скорочення.

ВНЗ, ЗАТ, ПП, ДАІ, КБ, в/ч, ДТП, ЖЕК, рагс, НАНУ, НЗ, НДІ, ЗМІ, ТЕС, СНД, б/у, МП, пит.в., ЧАЕС, В, А, мм, півд.-східн., о., спец.

ВПРАВА 2. Розшифруйте складноскорочені слова.

Завкафедри, комвзводу, міськдержадміністрація, автосервіс, спецобслуговування, ремпобуттехніка, ДонНТУ, профорг, Держкіно, рембудконтора, облвно, держстандарт.